

Vlaamse overheid

Ministerieel besluit houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van als monument te beschermen gebouwen en tuin met Trompetboom in het Strop van de Broeders van Liefde te Gent.

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSAZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR, INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND,

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, I, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009,

BESLUIT :

Artikel 1. Het ontwerp van lijst van de volgende voor bescherming vatbare monumenten, stads- en dorpsgezichten, wordt vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de artistieke, historische en sociaal-culturele waarde:

- als monument:

het gedeelte van "Het Strop" van de Broeders van Liefde met het oorspronkelijke Sint-Vincentiushuis met inbegrip van straatmuur met poortgebouw en overdekte doorgang, de centrale kapel en de binnentuin met Trompetboom, zoals aangegeven op bijgevoegd plan, met uitzondering van de recentere constructies, gelegen te

Gent (Gent), Stropstraat 119;

bekend ten kadaster:

Gent, 8e afdeling, sectie H, perceelnummer 281T (DEEL).

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° Artistieke waarde:

De Trompetboom (*Catalpa Bignonioides*) is één van de dikste en vermoedelijk ook één van de oudste Trompetbomen van Vlaanderen en België, en vormt een structuurbepalend element van een tuinarchitecturaal ensemble en een beeldbepalend onderdeel van een tuinarchitecturaal concept.

2° Historische waarde:

- Het gebouwencomplex van het Strop, en meer bepaald het Sint-Vincentiushuis, is illustratief voor de belangrijke rol van de congregatie in de psychiatrische zorgverlening en voor de geschiedenis van onderwijs en opvoeding van de Broeders van Liefde.

Het provinciaalaat of het Sint-Vincentiushuis was van 1897 tot 1967 de vestiging van het Generaal Bestuur van de Broeders van Liefde, na de vestiging in 1967 van het generaal bestuur in Rome in gebruik genomen als residentie van het provinciaal bestuur. De Broeders van Liefde werden gesticht in 1807 door Petrus Jozef Triest, oorspronkelijk als congregatie van de Hospitaalbroeders van de H. Vincentius, belast met de bejaardenzorg, vanaf 1814 het onderwijs en vanaf 1815 met de zorg van geesteszieken. Door toedoen van kanunnik Triest werd Jozef Guislain aangesteld als hoofdgeneesheer van de Gentse instellingen. Dokter Guislain verrichtte in samenwerking met de Broeders en Zusters van Liefde baanbrekend werk in de psychiatrische verpleging. De congregatie van de Broeders van Liefde groeide uit tot een organisatie met huizen in 26 landen, opgedeeld in vier provincies Afrika, Amerika, Azië en Europa, en verder ingedeeld in regio's. In België zijn de Broeders van Liefde actief in de sector van de verzorgingsinstellingen, welzijn en onderwijs, verspreid over een dertigtal kloosters en instellingen. Het provinciaal bestuur van de Belgische regio van de Broeders van Liefde is één van de belangrijkste besturen van de Broeders van Liefde in de wereld.

- De kapel is een goed voorbeeld van een kloosterkerk in neostijl uit eind 19de en begin 20ste eeuw met een duidelijk herkenbare functie in het bebouwingsensemble. In de kapel herdenkt de uit 1907 daterende muurschildering met de Congregatieboom het 100 jarig bestaan van de Broeders van Liefde.

- De bijhorende binnentuin met Trompetboom (*Catalpa Bignonoides*) vertoont een historische samenhang met het provinciaalaat van de Broeders van Liefde en dateert vermoedelijk uit de aanlegfase van het Sint-Vincentiushuis of provinciaalaat (1897). De tuin, aangelegd in landschappstijl met vijver en gevarieerde beplanting, bevat tevens een beeldengroep, zogenaamd Triestgroep, en een Lourdesgrot.

De historische waarde, i.c. de architectuurhistorische waarde.

- Het provinciaalaat, gebouwd in 1897, is een goed voorbeeld van een imposant gebouw in neoclassicistische stijl met statige allures achter een hoge muur met geaccentueerde poort en overdekte doorgang, die het representatieve karakter benadrukken, centraal in de voorgevel staat het grote polychrome beeld van de H. Vincentius, van de inwendige structuur imponeert het centrale trappenhuis, en getuigt de raadzaal met neogotische afwerking van de oorspronkelijke interieurinrichting.

- de kapel is een geslaagd voorbeeld van een kloosterkerk, gebouwd in 1894/1907 in neostijl, met een specifieke functionele indeling waar naast het schip twee zijkapellen voorzien zijn voor het generalaat en het provinciaalaat, het sobere interieur vertoont esthetische kwaliteiten door de harmonieuze ruimtewerking en is op bouwtechnische vlak bijzonder als één van de weinige voorbeelden in de religieuze architectuur van een ijzeren constructie van ijzeren zuilen en schoren met bijzondere detaillering.

3° Sociaal-culturele waarde:

Het gebouwencomplex van "Het Strop" heeft een representatieve rol gespeeld in de geschiedenis van de psychiatrische zorgverlening en het buitengewoon onderwijs en is illustratief voor de belangrijke rol van de Broeders van Liefde in de psychiatrische zorgverlening en in de geschiedenis van het onderwijs en opvoeding. De actieve congregatie, gesticht door kanunnik J. Triest, lag mee aan de basis van de vernieuwde zorg voor geesteszieken en de ontwikkeling van het lager, buitengewoon en beroepsopvoeding, mede door de samenwerking met dokter J. Guislain, grondlegger van de moderne psychiatrie in België. In het complex is het provinciaal bestuur van de

Belgische regio van de Broeders van Liefde gevestigd, één van de belangrijkste besturen van de Broeders van Liefde in de wereld.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994), gewijzigd bij besluit van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006 (Belgisch Staatsblad 22 augustus 2006).

Brussel, 18-09-2009

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering,
Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS
